

KETTING

Om een ketting te monteren of om deze af te nemen, wordt doorgaans een kettingpons gebruikt. Een ketting goed reinigen – en tegelijk ook je derailleurs en tandwielbladen – gaat inderdaad vlotter als je de ketting kan afnemen. Maar afnemen door telkens de ketting uiteen te halen via een kettingpons, is zeker niet aan te raden. Daarom hebben constructeurs een speciale sluiting voorzien.

Smartlink van BBB

Speciale sluiting

Deze speciale sluitingen, waarbij je geen kettingpons nodig hebt, vind je bij: BBB – WIPPERMANN – KMC en SRAM (niet voor 11-speed). De handigste om te monteren en te demonteren zijn naar ons gevoelen de WIPPERMANN sluitingen.

BBB, Wippermann en KMC sluitingen kan je meermaals gebruiken. Dat is NIET het geval met Sram.

Speciale sluitpin (eenmalig gebruik)
Deze vind je bij Campagnolo en bij Shimano kettingen.

Wippermann kettingslot - meerdere keren bruikbaar

Sram kettingslot voor eenmalig gebruik

KMC kettingslot

Breedte

Het wezenlijke onderscheid tussen een 10-speed en een 11-speedketting is de breedte. Een 10-speed heeft een maximale breedte van 5,9 mm en voor een 11-speed is dat 5,45 mm. Dus: beide soorten kettingen mag je nooit onderling wisselen! De lichtste kettingen wegen ongeveer 240 gram en de zwaarste zowat 280 gram (wij hebben het hier wel over kettingen voor een racefiets).

Bij de nieuwste van SHIMANO (5701 – 6701 en 7901 voor 105 – Ultegra en Dura-Ace) moet je opletten bij het monteren – zij zijn asymmetrisch en hebben één richting waarin zij verplicht moeten lopen.

Schakelen

Omzeggens alle kettingen voor racefietsen schakelen behoorlijk. Toppers zijn echter de nieuwste (asymmetrische) kettingen van Shimano.

Sleet

Door het gebruik wordt materiaal weggeschuurd binnen de scharnieren en dat heeft voor gevolg dat de ketting langer wordt. Tussen het midden van 2 scharnierpenen is de afstand 12,7 mm. Te veel sleet ga je eerst ervaren als je kracht zet terwijl je ketting achteraan op een kleine kroon ligt. Er bestaan instrumenten die toelaten om na te gaan of je ketting aan vervanging toe is. Sommige freaks gaan zo ver om hun nieuwe ketting, eens zij op maat is gebracht, op te hangen aan een nagel, om dan precies de hele lengte nauwkeurig op te meten. Later, na enkele duizenden km gebruik, meten zij opnieuw om na te gaan in hoeverre de ketting langer geworden is.

Aangenomen wordt dat een ketting maximaal tussen 0,6% en 0,8% mag "uitgerokken" zijn – dat zij vanaf dan aan vervanging toe is. Als je uitgaat van een ketting met 113 schakels en de afstand tussen de schakels is 12,7

Instrumentje om slijtage van de ketting te meten zoals BBB er een heeft.

mm, dan kom je aan een totale lengte voor de nieuwe ketting van $(12,7 \text{ mm} \times 113) = 1435,1 \text{ mm}$ of 143,51 cm. Vanaf het moment dat de ketting $1435,1 \text{ mm} \times 0,6\% = 8,61 \text{ mm}$ langer geworden is, moet je daar al aandacht voor hebben – en de uiterste grens om te vervangen ligt zeker op $1435,1 \text{ mm} \times 0,8\%$ of 11,48 mm. Vervang je dan niet dan krijg je niet enkel problemen bij het fietsen (ketting die overspringt), maar je beschadigt ook de tandwielbladen en de cassettekronen. De kwaliteit en het gebruik, maar vooral ook hoe goed of hoe slecht een ketting onderhouden wordt, bepalen haar levensduur en efficiëntie. Je kan daar moeilijk een aantal km op plakken, maar doorgaans wordt vervangen tussen 3000 en 5000 km – al doen sommigen vlot tot 8000 km met eenzelfde ketting.

Onderhoud

Een ketting moet steeds mooi zuiver zijn. Een goed onderhouden ketting loopt soepel en gaat langer mee. Olie of andere smeermiddelen aan de buitenkant hebben helemaal geen zin – integendeel zij nemen alleen maar vuil op. Het enige wat belangrijk is, is dat de ketting goed gesmeerd blijft daar waar de wrijving plaats vindt – dus binnenin. Een paar tips:

- Gebruik geen kettingreiniger – dat kan alleen maar goed zijn om het smeermiddel dat tussen de draaipunten moet zitten, te neutraliseren. Professionelen hebben geen angst om een ketting met een sopje grondig te reinigen en daarna flink droog te wrijven (of droog te blazen met compressor

- Poets regelmatig je ketting aan de oppervlakte schoon en droog – bijvoorbeeld met een katoenen vod; nogmaals: een ketting moet steeds mooi zuiver zijn aan de buitenkant. Maak er een gewoonte van om vóór elke rit je ketting met een vod krachtig schoon te vegen
- Gebruik steeds speciale kettingolie – deze heeft enige eigenschap als kruipolie en dringt tot in de scharnierpunten. Smeer nooit direct vóór de rit, maar erna en laat de olie liefst gedurende een nacht inwerken. Alvorens te starten wrijf je de ketting prima schoon en droog
- Tandwielbladen en cassettekronen moeten ook steeds zuiver zijn en hier kan je zo nodig wel een speciaal reinigingsproduct (ontvetter) gebruiken. Ook de derailleurwielletjes hou je zuiver

Kwaliteit

Tot de beste kettingen qua weerstand tegen slijtage behoren de kettingen van SHIMANO (Dura-Ace 7901 – Ultegra 6701 en 105 5701). Ook CAMPAGNOLO doet het goed, met enige uitzondering voor de Record 10-speed, die qua verhouding prijs/kwaliteit niet zo heel goed scoort. BBB heeft met de 102L ook een schlager (prijs zowat 35 euro), terwijl SRAM op het vlak van slijtagebestendigheid

het moet afleggen tegen de concurrentie. De beste ketting voor haar prijs is naar onze ervaring – en met voorsprong – de nieuwe 105 (5701) van SHIMANO. Je koopt ze voor minder dan 25 euro (116 schakels), ze weegt 270 gram en ze is bijzonder soepel en slijtvast en je schakelt er uitstekend mee. Spijtig dat je, zoals voor alle Shimano en Campagnolo kettingen trouwens, een speciale stift moet gebruiken bij het (opnieuw) monteren.

Voor wat de 11-speed kettingen betreft kan je o.m. kiezen voor de BBB BCH113L – 242 gram (65 euro) maar o.i. toch beter voor de CAMPAGNOLO Chorus 11 – 251 gram (42 euro) of de Record 11- 232 gram (50 euro).

De beste per merk (volgens onze inschatting) qua prijs kwaliteit

- **CAMPAGNOLO** (11 speed): CHORUS 11 – 114 schakels – 250 gram – 42 euro
- **SHIMANO** (10 speed): 105 CN 5701 – 116 schakels – 270 gram – 25 euro
- **SRAM** (10-speed): PC 1071 – 113 schakels – 252 gram – 40 euro
- **BBB** (10 -speed): BC 102 L – 113 schakels – 268 gram – 38 euro